

**ANNELERİN SUNDUĞU
EŞZAMANLI İPUCUYLA
ÖĞRETİM YÖNTEMİ**

Naime GÜNEŞ ÖZLER

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

*Bu Kitap, Prof. Dr. E. Sema BATU'nun danışmanlığında yürütülen Naime GÜNEŞ'e ait "Annelerin Sunduğu Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Gelişimsel Yetersizliği Olan Çocuklarına Bağcık Bağlama Becerisinin Öğretimi Üzerindeki Etkiliği" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ISBN 978-625-399-285-9	Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
Kitap Adı Annelerin Sunduğu Eşzamanlı İpucuyla Öğretim Yöntemi	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Editör Prof. Dr. E. Sema BATU ORCID iD: 0000-0003-0770-5145	Yayıncı Sertifika No 47518
Yazar Naime GÜNEŞ ÖZLER ORCID iD: 0000-0002-0996-7432	Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık
	Bisac Code EDU026000
	DOI 10.37609/akya.2719

Kütüphane Kimlik Kartı

Güneş Özler, Naime.

Annelerin Sunduğu Eşzamanlı İpucuyla Öğretim Yöntemi /

Naime Güneş Özler, editör : E. Sema Batu.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.

93 s. : tablo, şekil. ; 135x210 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253992859

1. Eğitim--Özel Eğitim.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Bu araştırma, anneler tarafından kullanılan eşzamanlı ipucuyla öğretimin gelişimsel yetersizliği olan çocuklarına bağcık bağlama becerisinin öğretimi üzerindeki etkililiğini belirlemek üzere planlanmıştır. Araştırmanın gerçekleşmesine çok sayıda insan destek vermiş ve emeği geçmiştir.

Araştırmanın planlanmasından raporlaştırılmasına kadar her aşamasında beni yönlendiren ve bana destek veren, anlayışla ve sabırla her zaman yanımda olan, benimle birlikte yorulan, gerek akademik gerek kişisel tüm sorunlarımı paylaştığım ve kendisiyle çalışmaktan büyük keyif aldığım tez danışmanım Prof. Dr. E. Sema BATU'ya içtenlikle ve sonsuz teşekkür ederim.

Araştırmaya büyük bir istek ve hevesle katılan öğrencilerim Ali, Efe ve Önder'e, bu araştırma boyunca bizi evinde misafir eden ve araştırmaya katılan öğrencilerimin anneleri Suna Hanım, Hacer Hanım ve Zehra Hanım ile araştırmanın pilot çalışmasında yer alan öğrencim Betül ve annesi Hayriye Hanım'a teşekkür ederim.

Araştırmam boyunca desteğini benden esirgemeyen öğretmen arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Araştırmada grafiklerin çizimini bana sabırla öğreten Prof. Dr. Nurgül AKMANOĞLU'na, Özel Eğitim Bölümü'nde ve Engelliler Araştırma Enstitüsü'nde çalışan tüm hocalarıma, araştırma boyunca yanımda olan ve beni destekleyen tüm öğretmen arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Tezime olan katkılarından dolayı jüri üyelerim Prof. Dr. Yasemin ERGENEKON ve Prof. Dr. Burçin TÜRKCAN'

Tüm hayatım boyunca olduğu gibi tez çalışmam süresince maddi ve manevi olarak bana destek olan, her karamsarlık anımda beni çalışmaya teşvik eden ve her zaman yanımda hissettiğim annem, ağabeyim ve neredeyse tez boyunca desteğini bir an olsun benden esirgemeyen canım babama verdikleri destek ve gösterdikleri sabırdan dolayı içtenlikle ve sonsuz teşekkür ederim.

Naime GÜNEŞ ÖZLER

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Ailenin Eğitime Katılımı.....	2
1.2. Aile Eğitim Programları.....	3
1.3. Türkiye’de Gelişimsel Yetersizliği Olan Bireylerin Eğitiminde Ailenin Rolü.....	5
1.4. Gelişimsel Yetersizliği Olan Bireyler İçin Aile Eğitiminin Önemi.7	
1.5. Etkili Öğretim	9
1.5.1. Eşzamanlı İpucuyla Öğretim	10
1.6. İlgili Araştırmalar.....	11
1.6.1. Aile Eğitiminin Etkililiğini Belirlemek Amacıyla Yapılan Araştırmalar.....	11
1.6.2. Eşzamanlı İpucuyla Öğretim İle İlgili Araştırmalar	18
1.7. Önem.....	27
1.8. Amaç	29

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Denekler.....	31
2.1.1. Öğrenen Denekler.....	32
2.1.2. Öğreten Denekler.....	32
2.2. Deneklerde Aranılan Önkoşul Özellikler	33
2.2.1. Öğreten Deneklerde Bulunması Gereken Önkoşul Özellikler33	
2.2.2.Öğrenen Deneklerde Bulunması Gereken Önkoşul Özellikler34	
2.3. Uygulamacı.....	34
2.4. Ortam	35

2.5. Araç-Gereçler	35
2.6. Annelere Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Öğretilmesi Süreci	36
2.7. Araştırma Deseni	37
2.8. Bağımlı Değişken	38
2.9. Bağımsız Değişken	39
2.10. Pilot Uygulama	39
2.11.1. Yoklama Oturumları	42
2.11.1.1. Toplu Yoklama Oturumları	42
2.11.1.2. Günlük Yoklama Oturumları	43
2.11.2. Öğretim Oturumları	44
2.11.3. İzleme Oturumları	46
2.11.4. Genelleme Oturumları	46
2.12. Veri Toplama	46
2.12.1. Güvenirlik Verilerinin Toplanması	46
2.12.2. Etkililik Verisi Toplama	48
2.12.3. Sosyal Geçerlik Verilerinin Toplanması	48
2.13. Verilerin Analizi	49
2.13.1 Güvenirlik Analizleri	49
2.13.1.1. Gözlemciler Arası Güvenirlik	49
2.13.1.2. Uygulama Güvenirliği	50
2.13.1.2.1. Toplu Yoklama Oturumları Uygulama Güvenirliği Verileri	51
2.13.1.2.2. Günlük Yoklama Oturumları Uygulama Güvenirliği Verileri	52
2.13.1.2.3. İzleme Oturumları Uygulama Güvenirliği Verileri	53
2.13.1.2.4. Genelleme Oturumları Uygulama Güvenirliği Verileri	53
2.13.1.2.5. Öğretim Oturumları Uygulama Güvenirliği Verileri	54
2.13.2. Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Etkililik Verilerinin Analizi ..	54

BÖLÜM III**BULGULAR**

3.1. Öğreten Deneklerin Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Uygulamalarına İlişkin Uygulama Güvenirliği Bulguları	57
3.1.1. Birinci Öğreten Deneğe İlişkin Uygulama Güvenirliği Bulguları.....	57
3.1.2. İkinci Öğreten Deneğe İlişkin Uygulama Güvenirliği Bulguları.....	58
3.1.3. Üçüncü Öğreten Deneğe İlişkin Uygulama Güvenirliği Bulguları.....	60
3.2. Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Gelişimsel Yetersizliği Olan Çocuklara Bağcık Bağlama Becerisinin Öğretimi Üzerindeki Etkililik Bulguları	61
3.2.1. Birinci Öğrenen Denek Ali'ye İlişkin Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Etkililik Bulguları	61
3.2.2. İkinci Öğrenen Denek Efe'ye İlişkin Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Etkililik Bulguları	62
3.2.3. Üçüncü Öğrenen Denek Önder'e İlişkin Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Etkililik Bulguları	63
3.3. İzleme Bulguları.....	64
3.4. Genelleme Bulguları	65
3.5. Sosyal Geçerlik Bulguları	67

BÖLÜM IV**TARTIŞMA VE ÖNERİLER**

4.1. Tartışma.....	69
4.2. Sınırlılıklar	76
4.3. Öneriler	77
4.3.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	77
4.3.2. İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	78
KAYNAKÇA.....	79

KAYNAKÇA

- Akkök, Füsün (1984). *Davranışsal yaklaşıma dayalı anne-baba rehberliğinin öğretilebilir çocukların öz bakım becerilerinin gelişimine etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akkök, F., Sucuoğlu, B. (1991). *Anne-Baba Rehberliği: Temel Becerilerin Kazandırılması*. Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Akköse, M., C. (2008). *Gelişimsel yetersizlik gösteren çocuklara mutfak araç isimlerinin öğretiminde eş zamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği: Çoklu örnekler uygulaması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Akmanoğlu, N. & Batu, S. (2004). Teaching pointing to numerals to individuals with autism using simultaneous prompting. *Education and Training in Developmental Disabilities*, 39, 326-336.
- Alberto, A.P., ve Troutman, C.A. (1995). *Applied Behavior Analysis for Teachers*. (4.Ed.). New Jersey: Memml Prentice Hall.
- Alvey, G. L., & Aeschleman, S. R. (1990). Evaluation of a parent training programme for teaching mentally retarded children age-appropriate restaurant skills: A preliminary investigation. *Journal of Mental Deficiency Research*, 34, 421-428.
- Aydın, A. (2002). *Otistik Çocuk Sahibi Annelerine Yönelik Bir Eğitim Programı Modeli. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Batu, S. (2008). Caregiver-Delivered Home-Based Instruction Using Simultaneous Prompting for Teaching Home Skills to Individuals with Developmental Disabilities. *Education and Training in Developmental Disabilities*, 43(4), 541-555.
- Birkan, B. (2001). *Küçük Adımlar Kursu'nun Gelişim Geriliği Olan Çocuğa Sahip Annelerin Küçük Adımlar'ı Uygulama Becerilerini Kazanmalarına Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Birkan, B. (2002). Gelişimsel yetersizliği olan çocuklara renk öğretiminde eş-zamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 169-186.
- Birkan, B. (2005). Using Simultaneous Prompting for Teaching Various Discrete Task to Students with Mental Retardation. *Education and Training in Developmental Disabilities*. 40 (1), 68-79.

- Cavkaytar, A. (1998). *Anne ve sınıf öğretmenlerinin birlikte eğitiminin zihin engelli çocuklarının özbakım ve ev içi becerilerini öğrenmelerine katkısı (ÖZEBÖP Uygulaması)*. 8. Ulusal Özel Eğitim Kongresi'nde sunulan bildiri. Edirne
- Cavkaytar, A. (1999). Zihin engellilere özbakım ve ev içi becerilerinin öğretiminde bir aile eğitim programının etkililiği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 2(3), 40-50.
- Cavkaytar, A. (2007). Turkish parents as teachers: Teaching parents how to teach self-care and domestic skills to their children with mental retardation. *Education and Training in Developmental Disabilities*, 42(1), 85-93.
- Chow, V., Kloppenburg, A., Saldamando, A., Uyeda, K., and Valentine, C. (2004). Parenting and Family Support. UCLA Center Families and Communities. <http://www.healthchild.ucla.edu> 14.11.2011
- Cipani, E, ve Madigan K. (1986). Errorless learning reserach and application for "difficult to teach" children. *Canadian Journal for Exceptional Children*, 3(2), 39-43.
- Coleman, M. ve Apts, S. (1991). Home alone ask factors teaching. *Exceptional Children*, Spring, 36-39.
- Collins, B. C. (2007). *Moderate and severe disabilities: A foundational approach*. New Jersey: Pearson.
- Cunningham, C. (1985). Training and education aproaches for parents of children with special needs. *British Journal of Medical Psychology*, 58, 285-305.
- Çelik, R. R. (2003). *Zihin Engelli Çocuğu Olan Anne-Babaların Okulda Anne-Baba Katılımına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çelik, S. (2007). *Zihinsel yetersizlik gösteren çocuklara kavram öğretiminde doğrudan öğretim ve eşzamanlı ipucuyla öğretimin etkililik ve verimliliklerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Demirsoy-Böcü, Ş. (1992). *Bilgi Verici Danışmanlığın Beyin Felçli (Serebral Palsili) Çocuğu Olan Annelerin Kaygı Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dere-Çiftçi, H. (2007). *Zihinsel engelli çocuklara renk kavramını kazandırmada eş zamanlı ipucuyla öğretimin bireysel ve grup eğitimi üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Doğan, O. S., & Tekin-İftar, E. (2002). The effects of simultaneous prompting on teaching receptively identifying occupations from picture cards. *Research in Developmental Disabilities*, 23, 237-252.
- DiPipi-Hoy, C., & Jitendra, A. (2004). A parentdelivered intervention to teach purchasing skills to young adults with disabilities. *The Journal of Special Education*, 38, 144-157.
- DPT. (1990). Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu. I. Aile Şurası: Raporlar, Görüşmeler, Kararlar. Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

- Evcimen, E. (1996). *Zihin Engelli Çocuğu Olan Ailelerin (Anne Babaların) Gereksinimlerinin Belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Fetko, K. S., Schuster, J. W., Harley, D. A., & Collins, B. C. (1999). Using simultaneous prompting to teach a chained vocational task to young adults with severe intellectual disabilities. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 34, 318-329.
- Flanagan, S., Adams, H.E. ve Forehand, R. A. (1979). Comparison of four instructional techniques for teaching parents to use time out. *Behaviour Therapy*, 10, 91-102.
- Fox, R., Binder, M.C. (1990) Parenting: A Developmental-Behavioural Approach. *Advances in Special Education*, 78, 187-201.
- Gargiulo, R. M. (1985). Working with Parents of Exceptional Children. Houghton Mifflin Co, Boston.
- Gibson, A. N., & Schuster, J. W. (1992). The use of simultaneous prompting for teaching expressive word recognition to preschool children. *Topics in Early Childhood Special Education*, 12, 247-257.
- Glen, T. E. (1996). *Teaching Students with Mental Retardation: A Life Goal Curriculum Planning Approach*. USA: Prentice-Hall.
- Griffen, A. K., Schuster, J. W., & Morse, T. E. (1998). The acquisition of instructive feedback: A comparison of continuous versus intermittent presentation schedules. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 33, 42-61.
- Gültekin, E. (1999). *Uygun Olmayan Davranışların Azaltılmasında Ebeveynler Tarafından Uygulanan Uyuşmayan Davranışların Artımlı Pekiştirilmesinin Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Johnson, P., Schuster, J. W., & Bell, J. K. (1996). Comparison of simultaneous prompting with and without error correction in teaching science vocabulary words to high school students with mild disabilities. *Journal of Behavioral Education*, 6, 437-458.
- Kırcaali-İftar, G., (1995). Aile ve Çevre Eğitimi Ders Notları. Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü, Eskişehir.
- Korrmaz, T. K., Vuran, S. (2007). The Effectiveness of Simultaneous Prompting Procedure on Teaching Colours Names to Children with Mild Mental Disabilities. *Eurasian Journal of Educational Research*, 29, 143-155.
- Kurt, O. (2006). *Otistik Özellikler Gösteren Çocuklara Zincirleme Serbest Zaman Becerilerinin Öğretiminde Sabit Bekleme Süreli Öğretimin ve Eşzamanlı İpucuyla Öğretimin Gömülü Öğretimle Sunulmasının Etkililik ve Verimliliklerinin Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kroth, R. ve Edge D. (1997). *Parent Training Groups Strategies Communications with Parents and Families of Exceptional Children*. (3.Ed.). USA: Love Publishing Company.

- MEB. (1991). *I. Özel Eğitim Konseyi Raporları*. Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- MEB. (1997). 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. 30.05.1997.
- MacFarland-Smith, J., Schuster, J. W., & Stevens, K. B. (1993). Using simultaneous prompting to teach expressive object identification to preschoolers with developmental delays. *Journal of Early Intervention, 17*, 50-60.
- Maciag, K. G., Schuster, J. W., Collins, B. C., & Cooper, J. T. (2000). Training adults with moderate and severe mental retardation in a vocational skill using a simultaneous prompting procedures. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities, 35*, 306-316.
- Mert, E. (1997). *Farklı engel grubunda çocuğu olan anne ve babaların gereksinimlerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Morrow, S. A., & Bates, P. E. (1987). The effectiveness of three sets of school-based instructional materials and community training on the acquisition and generalization of community laundry skills by students with severe handicaps. *Research in Developmental Disabilities, 8*, 113-136.
- O'Dell, S. L., O'Quinn, J., Alford, B. A., O'Brinnt, A. J., Brodlyin, A. S., Ricbenhain, J. E. (1982). Predicting the nequisition of parenting skills win four training ethids. *Behaviour Therapy, 13*, 194-208.
- Özbey, F. (2005). *Zihin engelli çocuklara iş becerilerinin öğretiminde eş zamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Özcan, N. (2004). *Zihin Özürlü Çocuklara Tuvalet Becerisi Öğretimine Yönelik Aile Eğitimi Programının Etkililiği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- PTA. (2005). Father İnvolverment-Encouraning Dads to be İnvolvernd. <http://www.capta.org> 10.11.2007
- Schulz, J. B., (1987) *Parents and Professionals in Special Education*. Toronto: Allyn and Bacon, Inc.
- Schuster, J. W., & Griffen, A. K. (1993). Teaching a chained task with a simultaneous prompting procedure. *Journal of Behavioral Education, 3*, 299-315.
- Seung, H. K., Ashwell, S., Elder, J. H., & Valcante, G. (2006). Verbal communication outcomes in children with autism after in home father training. *Journal of Intellectual Disability Research, 50*, 139- 150.
- Spann, S. J., Kohler, F. W., & Soenksen, D. (2003). Examining parents' involvement in and perceptions of special education services: An interview with families in a parent support group. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 18*, 228-237.
- Sewell, T. J., Collins, B. C. Hemmeter, M. L., & Schuster, J. W. (1998). Using simultaneous prompting within an activity-based format to teach dressing skills to preschoolers with developmental delays. *Journal of Early Intervention, 21*, 132-145.

- Singleton, K. C., Schuster, J. W., & Ault, M. J. (1995). Simultaneous prompting in a small group instructional arrangement. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 30, 218-230.
- Singleton, D. K., Schuster, J. W., & Morse, T. E., & Collins, B. C. (1999). A comparison of antecedent prompt and test and simultaneous prompting procedures in teaching grocery words to adolescents with mental retardation. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 34, 182-199.
- Sucuoğlu, B. (1991). *Anne babaların özel eğitim okullarını algulamaları. Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sucuoğlu, B., Kuloğlu, N. (1992). Otistik çocuklara bağımsız yaşam becerilerinin kazandırılması. *Psikoloji Dergisi*, 7 (27), 15-26.
- Sucuoğlu, B., Küçükler, S., Kanık, N. (1993). Özel eğitimde anne-baba eğitimi programları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 25(2), 521-537
- Sucuoğlu, B. (1994). *Özürlü çocuğu olan anne-babaların gereksinimlerinin belirlenmesi. Araştırma Raporu*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Sucuoğlu, B., Küçükler, S., Kanık, N. (1994). Anne babalara öğretme becerilerinin kazandırılması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 9 (31), 36-43.
- Sucuoğlu, B., Küçükler, S., Kanık, N. (1994). *Anne babaların özürlü çocuklarının eğitimine katılımları. Yayınlanmamış Araştırma Raporu*. Ankara: Ankara Üniversitesi Araştırma Projesi Fonu. Proje Kod: 92-04-00-01.
- Tait, K., Sigafos, J., Woodyatt, G., O'Reilly, M., & Lancioni, G. (2004). Evaluating parent use of functional communication training to replace and enhance prelinguistic behaviors in six children with developmental and physical disabilities. *Disability and Rehabilitation*, 26, 1241-1254.
- Tekin, E. (2000). *Zihin özürlü çocuklara kardeşleri aracılığıyla sunulan dört saniye sabit bekleme süreli öğretim ve eşzamanlı ipucuyla öğretim etkililiklerinin ve verimliliklerinin karşılaştırılması*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları no:1241.
- Tekin, E., & Kırcaali-İftar, G. (2002). Comparison of effectiveness and efficiency of two response prompting procedures delivered by sibling tutors. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 37, 283-299.
- Tekin-İftar, E. (2003). Effectiveness of peer delivered simultaneous prompting on teaching community sings to students with developmental disabilities. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 38, 77-94.
- Tekin-İftar, E., Acar, G., & Kurt, O. (2003). The effects of simultaneous prompting on teaching expressively identifying the objects: An instructive feedback study. *Journal of Disability, Development and Education*, 50, 37-50.
- Tekin-İftar, E., & Kırcaali-İftar, G. (2004). *Özel eğitimde yanlışsız öğretim yöntemleri*. (2.bs.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Tekin-Iftar, E. (2008). Parent-delivered communitybased instruction with simultaneous prompting for teaching community skills to children with developmental disabilities. *Education and Training in Developmental Disabilities*, 43, 249–265.
- Tezel-Şahin, F., Özbey S. (2007) Aile Eğitim Programlarına Niçin Gerekseim Duyulmuştur? Aile Eğitim Programları Neden Önemlidir? *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, 3(12), 7-12.
- Topsakal, M. (2004). *Zihin özürlü çocuklara oto yıkama becerisi öğretiminde hata düzeltilmesi yapılarak gerçekleştirilen eşzamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.*
- Turnbull, A. P. (1984). Parent professional interactions. In M.Snell (Ed.), *Systematic instruction of the moderately and severely handicapped* .(2.Ed.). Ohio: Merrill Publishing Corporation.
- Türk Dil Kurumu, (2011). İnternette alıntı, <http://www.tdk.gov.tr/tdksozluk/SOZBUL>
- Unicef (1990). Özürlü Çocuklar Alt Çalışma Grubu Raporu. *1990'ların Çocuk Politikası Ulusal Kongresi Raporu*, Ankara.
- Üstünoğlu, Ü., (1991) Okulöncesi Dönemdede Aile Eğitiminde Benimsenebilecek Yaklaşımlar. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1-2), 121-133.
- Varol, N. (1996). *Aile eğitimi çalışmalarının planlanması*. Ankara: Eğitim ve Bilim.
- Varol, N. (2006). *Beceri Öğretimi ve Özbakım Becerilerinin Kazandırılması*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Vuran, S. (1997). *Zihin engelli çocuk annelerine ödüllendirme ve eliştirmenin kazandırılmasında bilgilendirme, dönüt verme, dönüt verme ve ödüllendirmenin etkililiği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.*
- Vuran, S. (2000). *Zihin Engelli Çocuk Annelerine Ödüllendirme ve Eleştirmenin Kazandırılmasında Bilgilendirme ve Dönüt Verme, Dönüt Verme ve Ödüllendirmenin Etkililiği*. Antakya: Zirem Yayınları No:3.
- Wall, M. E., & Gast, D. L. (1997a). Caregivers as teachers: Using constant time delay to teach adults how to use constant time delay. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 32, 213–228.
- Wall, M. E., & Gast, D. L. (1997b). Caregivers' use of constant time delay to teach leisure skills to adolescents or young adults with moderate or severe intellectual disabilities. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 32, 340–356.
- Wolery, M., Ault, M.J., & Doyle, P.M. (1992). *Teaching Students with Moderate to Severe Disabilities: Use of Response Prompting Strategies*. Newyork, NY: Longman.
- Wolery, M., Holcombe, A., Werts, M. G., & Cipolloni, R. M. (1993). Effects of simultaneous prompting and instructive feedback. *Early Education and Development*, 4, 20-31.

- Wolery, M., Bailey, D. B., & Sugai, G.M. (1998). *Effective teaching principles and procedures of applied behavior analysis with exceptional student*. Boston: Allyn and Bacon.
- Yücel, G. (2006). *Bağımsız otistik çocuklar eğitim merkezi hakkında uzaktan eğitime dayalı aile eğitim programının etkililiği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yücesoy, Ş., Gürsel O. (2005). Zihin özürlü öğrencilere fotokopi çekme becerisinin öğretiminde eşzamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 7(2), 29-45.